

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 vtrum luxuria sit vitium capitale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

¶ Super Quæstio. 153. Articulus quartum.

a natura ordinatum est ad proles generationem. alioquin semen non esset: & ideo circa feminatorem quamlibet, comunita præcepta que maxime ex fine qui est generatio, sumuntur, servanda sunt quantumcumque per accidens generatio tunc sequi non possit. Falsissima est ergo, & destructiva moralis doctrine contentio allata. Quod si ex fine, puta, generatione, procedit ordo, & peccatum in emissione seminis, habentes semen ineptum generationi, non peccat. Procedit. n. ex consensione eius quod est per se cum eo quod est per accidens, quod dicitur in moralibus, & in ceteris facit error. Contingit. n. et sapientes in his, quod sunt per accidens falli.

& illicitas voluptates corrumpat tē plum eius, quod esse cepisti. AD TERTIUM dicendum, quod oppositum luxurie non contingit in multis, eo quod homines magis sunt proni ad delectationes, & tamē oppositum vitium continetur ab insensibilitate: & accidit hoc vitium in eo, quod intantum detestatur mulierum usum, quod etiam uxori debitum non reddit.

ARTICVLVS IIII.

¶ Vtrum luxuria sit vitium capitale.

AD QVARTVM sic proceditur. Videtur quod luxuria non sit vitium capitale. Luxuria enim videtur idem esse immunditia, ut patet per gl. * ad Ephel. 5. sed immunditia est filia gula, ut patet per Greg. 3. Moral. ¶ ergo luxuria non est vitium capitale. ¶ 2. Præter. I. dicit in lib. de summo bono, * quod sicut per superbiam mentis itur in prostitutionem libidinis, ita per humilitatem mentis salua fit castitas carnis: sed contra rationem capitalis vitij esse videtur, quod ex alio vitio oriatur. ergo luxuria non est vitium capitale.

¶ 3. Præter. Luxuria causatur ex desperatione, secundum illud Ephel. 4. Qui desperantes, semet ipsos tradiderunt impudicitia: sed desperatio non est vitium capitale, quinimodo ponitur filia accidia, ut supra habitum est. * ergo multo minus luxuria est vitium capitale.

SED CONTRA est, quod Greg. 3. Moral. * ponit luxuriam inter vitia capitalia.

RESPON. Dicendum, quod sicut ex dictis patet, * vitium capitale est, quod habet finem multum appetibilem, ita quod eius appetitu homo procedat ad multa peccata perpetranda, quæ omnia ex illo vitio tanquam ex principali actu sub precepto asseruatiuo cadens illico obligat pro loco alijque circumstantijs concurrentibus: Non. n. tenetur impotens, aut infirmus cum notabili diano persona, aut in loco incongruo, puta publico, vel sacro: quamvis teneatur omni tempore quantumcumque sacro aut communitatis præterite, vel future, debitum reddere. Et ratio diversitas patet, quia locus publicus est contra honestatem, sacer vero contra diuinam reuerentiam. Damnum autem notabile persone est contra naturæ ordinem, quæ ordinatur superfluum personæ ad huiusmodi debita perfoluenda. Tempus autem sacrum non molatur propter a. nec communitio impeditur, aut deturpatur. Ita enim quæ sunt ad bene esse, debent sine coniugis præiudicio de consensu utriusque fieri, ut Apostolus docet. An autem præter tempore mensurari, ut modo in debito, teneatur reddere in sequenti quaestione clarum fiet.

oriiri dicuntur. Finis autem luxurie est delectatio ueneriorum, quod est maxima. Vnde huiusmodi delectatio est maxime appetibilis secundum appetitum sensitiuum, tum propter uehementiam delectationis: tum etiam propter connaturalitatem huiusmodi concupiscentia. Vnde manifestum est, quod luxuria est vitium capitale.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod immunditia secundum quosdam, quæ ponitur filia gula, est quadam immunditia corporalis, ut supra dictum est: * & sic obiectio non est ad propositum. Si uero accipiatur pro immunditia luxurie, sic dicendum, quod ex gula causatur materialiter, in quantum scilicet gula ministrat materiam corporalem luxurie, non autem secundum rationem causæ finalis, secundum quam potissime attenditur origo aliorum uitiorum ex uitij capitalibus.

AD SECUNDVM dicendum, quod sicut supra dictum est, * cum de inani gloria ageretur, superbia ponitur communis mater omnium peccatorum: & ideo etiam uitia capitalia ex superbia oriuntur.

AD TERTIUM dicendum, quod a delectationibus luxurie præcipue aliqui abstinēt propter spem futuræ gloriæ, quæ desperatio subtrahit: & ideo causat luxuriam sicut remouens prohibens, non sicut per se causa, quod requiritur ad uitia capitalia.

ARTICVLVS V.

¶ Vtrum conuenienter dicatur esse filia luxuria, cecitas mentis, inconsideratio, præcipitatio, inconstantia, amor sui, odium Dei, affectus presentis seculi, & horror futuri.

AD QVINTVM sic proceditur. Videtur quod inconuenienter dicatur esse filia luxurie, & delectationem. Sicut adulter non curat incurere odium multorum, quod tamen non eligit ut medium ad finem. Et hoc modo filia luxurie oriuntur ex luxuria sine. Luxuriosus siquidem in tantum delectationi uenerat affectu, ut non curat incurere cecitatem mentis, præcipitatem, inconsiderationem &c. non quod hæc eligantur propter luxuriam exercendam. Et tamen arguens hunc solum modum ortus ex fine tangit, sed medijs ad finem. Et propterea argumentum hic peccat, quia finis luxurie, licet possit haberi sine his medijs, ad ipsum tamen modo dicto consequitur incurtus horum uitiorum: & ideo filia illius uitij dicuntur in sequenti articulo.

¶ Super Quæstio. 153. Articulus quintum.

¶ In art. 5. eiusdem 153. quæst. aduerte duo ex Martino ibidem. Primum est, quod Martinus non fuffert inconstantiam esse rationis

de origine, maxime naturali, loquens, dicit quod incrementum gastrimægiæ, seu gulae, est initium luxurie. ¶ Præter. Illa origo quod est ex parte finis est minus naturalis, quia ubi potest haberi finis luxurie sine actibus aliorum uitiorum, non producit aliquid eorum.

¶ Ad hæc dicit primo, quod licet Calsianus affirmet id quod auctor in liceta dicit, scilicet quod gula ministrat materiam luxurie, ex hoc tamen non sequitur quin oriiri ex uitio finaliter, sit magis oriiri in moralem generationem uitiorum. Origo siquidem uitiorum potest dupliciter considerari. Primo, secundum naturam progressum: et sic luxuria oriiri ex gula, quæ sine Cerere & Baccho friger minus. Alio modo, secundum moralem ortum. Et sic quia finis in moralibus habet rationem principij, ideo ortus uitij, ex vitij fine maxime a moralibus considerandus est. Et propterea ortum oppositum est eius, quod Martinus dicit, in moralibus maxime naturalis est ortus ex parte materie, utpote non formalis, sed materialis. Optime ergo dixit auctor huc, & alibi, ortum uitiorum ex capitali uitioratione finis ponens. Ad id autem quod ad se obijciendo, quia ubi potest haberi sine talibus uitij &c. reuoluitur, quod oriiri ex fine uitij non contingit uno modo, scilicet ut medijs ad finem, sed etiam ut acceptatum propter nimiam finis concupiscentiam.

¶ 2. Præter. I. dicit in lib. de summo bono, * quod sicut per superbiam mentis itur in prostitutionem libidinis, ita per humilitatem mentis salua fit castitas carnis: sed contra rationem capitalis vitij esse videtur, quod ex alio vitio oriatur. ergo luxuria non est vitium capitale.

¶ 3. Præter. Luxuria causatur ex desperatione, secundum illud Ephel. 4. Qui desperantes, semet ipsos tradiderunt impudicitia: sed desperatio non est vitium capitale, quinimodo ponitur filia accidia, ut supra habitum est. * ergo multo minus luxuria est vitium capitale.

SED CONTRA est, quod Greg. 3. Moral. * ponit luxuriam inter vitia capitalia.

RESPON. Dicendum, quod sicut ex dictis patet, * vitium capitale est, quod habet finem multum appetibilem, ita quod eius appetitu homo procedat ad multa peccata perpetranda, quæ omnia ex illo vitio tanquam ex principali actu sub precepto asseruatiuo cadens illico obligat pro loco alijque circumstantijs concurrentibus: Non. n. tenetur impotens, aut infirmus cum notabili diano persona, aut in loco incongruo, puta publico, vel sacro: quamvis teneatur omni tempore quantumcumque sacro aut communitatis præterite, vel future, debitum reddere. Et ratio diversitas patet, quia locus publicus est contra honestatem, sacer vero contra diuinam reuerentiam. Damnum autem notabile persone est contra naturæ ordinem, quæ ordinatur superfluum personæ ad huiusmodi debita perfoluenda. Tempus autem sacrum non molatur propter a. nec communitio impeditur, aut deturpatur. Ita enim quæ sunt ad bene esse, debent sine coniugis præiudicio de consensu utriusque fieri, ut Apostolus docet. An autem præter tempore mensurari, ut modo in debito, teneatur reddere in sequenti quaestione clarum fiet.

Supra q. 53. a. 6. Et mal. q. 8. art. 1. cor. & q. 13. art. 3. art. 4.